

VILÁG

1949 FEB. 18

Péntek

A' VELENCZEI SZERETSÉNY

Iria Kristóf Károly

Budapest hirdetőszlopain ott a színlap: holnap újítja fel a Nemzeti Színház Shakespeare Othelloját, azt a drámát, melynek igen mély gyökerei vannak nálunk. Még vendéglőt is neveztek el róla. Valamikor a mai Egyetem-téren volt a »Szerecsény« nevű serház. Ebben a vendéglőben szeretett ebédelni Ira Alridge néger színész, aki a múlt század derekán vendégszerepelt a régi Nemzeti Színházban »Othello« címszerepében.

»A' Velencei Szeretsény«-t legelőször 1793 Januáriusának 18. napján játszották Budán a német színészek. A magyar irodalomban legelőször Szerdahely György Alajos említi »Poesis dramatica« című munkája 129. oldalának első soraiban. (E cikk írójának birtokában levő kötet tanúsítja. A latinnyelvű könyv 1784-ben jelent meg.) Az első magyar Othello Kolozsvárott került színre Kelemen László fordításában. Pesten 1795 június 3-án adták először. Még zenéje is volt. A Nemzeti Színház Vajda Péter fordításában 1842 november 10-én mutatta be Lendvayval a címszerepben.

Bajza József igen elgedetlenül írt erről az Othello-előadásról: »Általában e színházi est oly rossz benyomást hagyott maga után, mit csak sajnálni lehet s óhajtható, hogy egy más shakespearei művel minél előbb kitérültsék a keblekből. Nem hallgathatom el a megfojtást jelenést. Istenért! ne hurcolja többé Othello Desdemónát és ne fojtsa pórnákkal agyon szemünk előtt, mert ez hajborzasztó.«

Petőfi is tervezte, hogy lefordítja az Othellót, melyet igen sze-

retett s Egressy tolmácsolásában többször látott. 1848-ban besorolta az általa lefordítandó drámák közé, de tervét nem tudta megvalósítani.

A múlt század ötvenes éveiben »Tamás bátya kunyhója« című regény nyomán a közvélemény figyelme az amerikai elnyomott négerrek felé fordult. Ekkor jött ide Ira Alridge, a néger művész, akit rajongással fogadott Pest közönsége, mint egy elnyomott nép képviselőjét. Benne a magyarság az osztrák abszolútizmus által elnyomott saját népet vélte szimbolizálva látni.

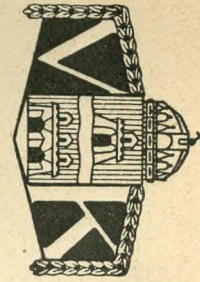
Arany János 1860 novemberében jelentette be a Kisfaludy Társaság ülésén, hogy elkészült Szász Károly új Othello-fordítása. Attól kezdve ebben az átdolgozásban került színre, bár később játszották Zsigány Árpád és Mikos Lajos fordításában is. Az említett művészek közül Szacsavay Imre és Iványf Jenő voltak a legkiválóbb Othellók, Jago alakítói pedig: Szerdahelyi, Ujházy Ede és Gyenes László. Desdemónát Lendvayné, Laborfalvy Róza, Felekiné, Prielle Kornélia és Márkus Emilia játszotta a legsikeresebben.

Színházi közönségünk »A peleskei nótárius« híres jelenetéből is jól ismerheti Othellót, hiszen ebben a nótárius kardot ránt Desdemona védelmére. Holnap tehát idézhetjük az egykorú színlapot: »A' Nemzeti Játzó Társaság fog elé-adni Egy nagy Szomorú Játékok V. felvonásában, ezen nevezet alatti:

Othello

vagy A' Velencei Szeretsény.

A Bé-menetel a' szokás szerént...»

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: <i>Kristóf Károly</i>		Tárgy: <i>792</i>	Oszlatározás
Cím: <i>A' velencei szeretsény</i>			
Port: <i>Világ</i>	1949 február 18	Hely: <i>Nemzeti Színház</i>	
(Hely)	(Idő)	(Köt. v. fiz.)	(Oldal)
Helyszám		Számosítványos házipomda 1926 — 8891	